

[Hartvig Frisch.]

derom har der for saa vidt allerede været talt her i Tinget, idet Ministeren har redegjort for denne Forhandling og for Tankerne i det Ændringsforslag, han agtede at stille.

Derimod indeholder Ændringsforslag Nr. 8 en ny Ting, idet nemlig ikke blot Spørgsmaalet om Pension, saadan som Justitsministeren havde stillet i Udsigt, men overhovedet enhver Paastand paa Afskedigelse af en Dommer kan indbringes for Højesteret. Der er maaske dem, som vil mene, at man ved denne Adgang til Appel til Højesteret i Afskedigelsesspørgsmaal har berøvet Appelretten noget meget væsentligt, men deri kan jeg ikke give Medhold. Jeg synes, at man paa den ene Side opnaar, at det ikke kan siges, at en Dommer stilles ringere end andre ved at afskæres fra en Appellinstans, og paa den anden Side vil Appelrettens Kendelse alligevel blive et tungtvejende Moment netop i Kraft af Uafhængigheden af alle kollegiale Hensyn. Der skal meget kraftige Præmisses til en Konklusion, som skal kunne underkende en saadan Dom.

Jeg kommer derefter til Ændringsforslagene Nr. 9 og 11. Herved har Udvalget taget Hensyn til de af Professor Hurwitz i „Ugeskrift for Retsvæsen“ fremsatte Betragtninger. Det drejer sig her om selve Retsplejelovens § 977, der danner Grundlag for Genoptagelse af Retssager, og det, Udvalget er gaaet ind paa, det er at søge ændret selve det materielle Grundlag for Genoptagelsen.

Man ønsker ved Ændringsforslag Nr. 9 at aabne Mulighed for, at selve Bevisbedømmelsen kan overvejes paa ny, selv om egentlige nye Bevisligheder ikke er fremkommet. Jeg har set i et Nummer af „Tidens Stemme“ en Artikel, der er underskrevet med tre Stjerner, hvori man meget haardt kritiserer dette. Det er jo en Kritik, der ogsaa maa vende sig meget haardt mod den retslærde Professor Hurwitz, hvis Betragtninger i „Ugeskrift for Retsvæsen“ Udvalget fandt saa rigtige, at man uden væsentlige Indvendinger fra nogen Side har fulgt dem. Denne Artikel, som altsaa er ret haard i sin Bedømmelse, indeholder bl. a. nogle Ord, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse gerne vil citere. Den retter nemlig Opmærksomheden paa dette,

at efter Retsplejeloven af 1916, hvor man i saa høj Grad er gaaet over til Bevisumiddelbarhed, er det jo ikke mere som i gamle Dage, at alting kunde siges at være i Akterne, og der fortsættes saa:

„Bevislighederne“ er herefter ikke en Samling Museumsgenstande, der kan opbevares i en Montre og tages i Øjesyn af interesserede. Bevislighederne, det er den hele Samling af Omstændigheder, der i deres Sum har ledet Dommer, Nævninge, Domsmand til at svare ja paa det Spørgsmaal: „Er N. N. skyldig o. s. v.“. Det er ikke blot, hvad Tiltalte og Vidner har sagt. Bevislighederne er de — hver for sig uhaandgribelige, men alligevel særdeles reelle — Omstændigheder, der har ført de dømmende til at tro paa den ene Forklaring og ikke tro paa den anden. Det kan være noget i Vidnets Ansigtstryk, det kan være en Tvivl om, at Vidnet forstod det, han svarede paa, det kan være Mistillid til et Svar paa Grund af, at Svaret blev indblæst Vidnet ved den Maade, hvorpaa Spørgsmaalet stilledes. Alle disse „flygtige Olier“ kan ikke udkrystalliseres i et Protokollat, ikke engang i et Stenogram.“

I det, jeg her har citeret, og som var ment som et Angreb paa den Ændring, vi har foreslaaet, er der fremført Elementer i den umiddelbare Bevisførelse, som jeg ærligt talt synes i nøjagtig lige saa høj Grad kan støtte en Opfattelse, der bør komme dømte til gode. Der fremhæves i det, jeg her har citeret, netop en Række Omstændigheder i en Retssag, hvis Vægt jeg slet ikke vil betvivle, men hvis dybere Betydning man jo, saaledes som det fremgik af de Ord, jeg her læste op, vel alle vil være enige om kan betvivles. Jeg synes derfor, man egentlig fra den Side samtidig med, at man aabenbart har ment at rette et drøbende Slag mod den Ændring, vi foreslaar, i Virkeligheden har anført Argumenter, som i givet Tilfælde burde komme dømte til gode, idet der netop i høj Grad kan rejses Tvivl om visse Afgørelser, og Bevisbedømmelsen i givet Tilfælde maatte kunne underkastes en ny Prøvelse.

Men naar der saaledes gives større Muligheder for Genoptagelse ikke blot som i det oprindelige Forslag fra Justitsministeren for en ny Ret, men ogsaa paa et andet